

Spis treści

Wykaz skrótów	9
Wstęp	11
Rozdział I	
Zakreślenie podstawowych pojęć związanych z przedmiotem badań	15
1. Dziedzictwo kultury, dziedzictwo narodowe, dobro kultury	16
2. Zabytek, zabytek archeologiczny, dziedzictwo archeologiczne	19
2.1. Zabytek	19
2.2. Zabytek archeologiczny	21
2.3. Dziedzictwo archeologiczne	25
3. Pojęcia pozaprawne	28
4. Status zabytku archeologicznego	29
5. Istota właściwej identyfikacji zabytku archeologicznego i jej prawne konsekwencje	33
Rozdział II	
Karnoprawna ochrona zabytków w Polsce	38
1. Uwagi ogólne	38
2. Ewolucja przepisów karnych w ujęciu historycznoprawnym (1918–1962)	40
3. Aktualny stan prawny	48
3.1. Przepisy karne ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami	49
3.2. Kodeks karny z 1997 r.	61
3.3. Pozakodeksowe regulacje karne	69
4. Postulaty <i>de lege ferenda</i>	72

Rozdział III

Przestępczość przeciwko zabytkom	77
1. Problematyka przestępczości przeciwko zabytkom w badaniach kryminalistycznych.....	77
2. Etiologia i fenomenologia zjawiska.....	85
3. Najczęstsze formy przestępczości skierowanej przeciwko zabytkom.....	95
3.1. Kradzież.....	97
3.2. Nielegalny wywóz zabytków.....	106
3.3. Przerobienie, podrobienie zabytku (falszerstwo).....	115
3.4. Zniszczenie, uszkodzenie zabytku (wandalizm).....	124
3.5. Inne formy przestępczości wymierzonej przeciwko zabytkom.....	129

Rozdział IV

Zagrożenia dla dziedzictwa archeologicznego oraz system jego prawnej ochrony	135
1. Charakterystyka zagrożeń.....	135
2. System ochrony prawnej zabytków archeologicznych.....	146

Rozdział V

Źródła informacji o przestępczości przeciwko zabytkom archeologicznym	163
1. Statystyki policyjne.....	165
2. Statystyki prokuratorskie.....	177
3. Prawomocnie skazani.....	180
4. Straż Graniczna oraz służby celne.....	181
5. Statystyki konserwatorskie.....	185
6. Zabytki archeologiczne na aukcjach internetowych.....	187
7. Analiza i interpretacja danych – problem z pomiarem przestępczości przeciwko zabytkom archeologicznym.....	194
8. Przestępczość przeciwko zabytkom archeologicznym jako problem międzynarodowy.....	200

Rozdział VI

Charakterystyka przestępczości przeciwko zabytkom archeologicznym	208
1. Uwagi ogólne.....	208
2. Przestępstwa.....	209

3. Wykroczenia	218
4. Specyfika przestępczości przeciwko zabytkom archeologicznym	222
4.1. Okradanie i niszczenie stanowisk archeologicznych	222
4.2. Paserstwo	231
4.3. Przerobienie, podrobienie zabytku	234
4.4. Okradanie i niszczenie podwodnych stanowisk archeologicznych	239
5. Sprawcy przestępstw przeciwko zabytkom archeologicznym oraz ich <i>modus operandi</i>	244
5.1. Sprawcy	244
5.2. <i>Modus operandi</i> sprawców	249
6. Przyczyny i skutki działań przestępczych	255
Rozdział VII	
Zwalczanie i zapobieganie przestępczości przeciwko zabytkom archeologicznym	
260	
1. Uwagi wstępne	260
2. Problemy dowodzenia w procesie zwalczania przestępczości skierowanej przeciwko zabytkom archeologicznym	262
2.1. Problem z określeniem przedmiotu przestępstwa	262
2.2. Problem z właściwą oceną stopnia społecznej szkodliwości czynu	268
3. Krajowe i międzynarodowe działania w zakresie zwalczania przestępczości przeciwko zabytkom	272
4. Wykorzystanie kryminalistyki w procesie wykrycia sprawców przestępstw	278
5. Podniesienie skuteczności ochrony dziedzictwa archeologicznego – postulaty <i>de lege ferenda</i>	283
Podsumowanie	293
Źródła prawa	299
Literatura	305